

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

***POKAT 2025
-maakuntaohjelman
kehittämishankkeet
2022–2025***

Sisällysluettelo

Yleistä	2
Tunnusluvut.....	2
Rahoituslähteet	3
Rahoituksen kohdentuminen eri painopisteisiin	3
Hankkeiden toteuttajat	4
Älykkään erikoistumisen valinnat tarkemmin	4
Pohjois-Karjalan maakuntaliiton rahoittamat, vuosina 2022–2025 käynnistyneet hankkeet	5

Yleistä

POKAT2025 maakuntaohjelmaa toteutettiin ajanjaksolla 1.1.2022-31.12.2025. Ajanjakso oli moni tavoin haasteellinen, mutta EU hankerahoitusta oli silti hyvin saatavilla, vaikka helmikuussa 2022 tapahtunut Venäjän hyökkäys Ukrainaan päätti ulkorajaohjelma Karelia CBC:n toteutuksen.

Maakuntaohjelman kehittämishanketoteumaa seurataan Pohjois-Karjalassa poikkeuksellisen laajasti eri rahoitusohjelmien osalta. Mukana ovat:

- EU-rahoitus:
 - Alue- ja rakennepolitiikan ohjelma (EAKR, sis. JTF ja ESR +)
 - Maaseuturahasto
 - Interreg ohjelmat, joissa Pohjois-Karjala on ohjelma-aluetta (Aurora, Europe, Itämeri sekä Pohjoinen Periferia ja Arktinen)
 - Suora EU-rahoitus (Horisontti Eurooppa, Erasmus Mundus, RENEWFM, RFF, Verkkojen Eurooppa -väline ja Luova Eurooppa)
- Kansallinen rahoitus:
 - AKKE ja AIKO-ohjelmat (määräraha toistaiseksi poistunut valtion budjetista, rahoitusta oli vielä jäljellä myönnettäväksi)
- Alueellinen rahoitus:
 - Pohjois-Karjalan Tulevaisuusrahasto

Tunnusluvut

POKAT2025 maakuntaohjelman koko toteuma oli huimat 518 hanketta, joiden yhteenlaskettu rahoitus 214 miljoonaa euroa.

Edellisen maakuntaohjelman, POKAT 2021 (2018–2021) aikana rahoitusta oli 143 miljoonaa euroa ja hankkeita 511.

POKAT 2017 kaudella (2014–2017) rahoitusta 191 miljoonaa euroa ja hankkeita 477.

Hankerahoituksen määrä on selvästi riippuvainen EU:n ohjelmakauden vaiheesta sekä yksittäisten ohjelmien käynnistymisen aikataulusta. Vaikutusta on myös luonnollisesti rahoituksen hyödyntämisen monipuolisuudella ja monitoimijaisuudella. POKAT2025 ja POKAT2017 kausilla rahoitusta oli hyvin käytettävissä, POKAT2021 kaudella heikommin, mikä hieman näkyy pienemmän hankerahoituksen lisäksi suuremmassa hankemäärässä. Silti yleisesti ottaen keskimääräinen hankekoko on kasvanut ohjelmakausittain.

Yksittäisten rahoitusohjelmien hankkeiden hankekoot vaihtelevat paljon, mutta niin tekevät myös hankkeiden pituudet. Lyhimmät seurannassa mukana olevat hankkeet ovat kestoiltaan kuukausia, pisimmät 7 vuotisia tutkimusohjelmia.

POKAT2025 kaudella hankemäärä kasvoi eniten ohjelman ensimmäisenä toteutusvuonna, mutta rahoitusmäärä vasta toisena. Hankemäärä kääntyi nopeampaan kasvuun vuonna 2025, ohjelmakauden loppu alkaa vaikuttaa niin, että hankemäärä kasvaa, mutta hankebudjetit pienevät.

Rahoituslähteet

Maakuntaohjelman rahoitus on erittäin riippuvainen EU-rahoituksesta, sillä se kattaa 97 % kaikesta rahoituksesta. Alueellista rahoitusta on 2 % ja kansallista 1 %. Suurin EU-rahoituksen lähde on Euroopan aluekehitysrahasto (sis. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston JTF) 35 %. Pohjois-Karjalan vahva tutkimusosamainen, erityisesti metsäalalla, nostaa EU:n tutkimusohjelma Horisontti Euroopan toiseksi 27 % osuudella. Euroopan sosiaalirahaston osuus on 20 %, Maaseuturahaston kehittämishankkeiden 5 % ja kansainvälisten EU-rahoitusohjelmien (Interregit ja muu suora EU-rahoitus) 15 %.

Ilman aluekohtaisia kiintiöitä saadun EU-rahoituksen (Horisontti + Interregit + muu suora EU-rahoitus) osuus on 42 % kaikesta rahoituksesta.

Rahoituksen kohdentuminen eri painopisteisiin

Maakuntaohjelman rahoitus on kohdentunut eri painopisteisiin seuraavasti:

1. Älykäs erikoistuminen 19 %
2. Metsäbiotalous 18,3 %
3. Hyvinvointi 13,4 %
4. Ilmasto-energia 10,3 %
5. Koulutus 9,3 %
6. Liikenne 8,8 %
7. Matkailu 5,7 %
8. Kaivannaiset 5,3 %
9. Maatalous 3,6 %
10. Kansainvälisyys 2,3 % (tässä vain yleiset kv.-hankkeet, muut painopisteissään)
11. Digitaalisuus 1,9 %
12. Luovat alat 1,3 %
13. Kulttuuri 0,9 %

Kun verrataan POKAT2025 maakuntaohjelmaa edeltäjiinsä, niin selkeästi eniten rahoitusta kerännyt painopiste on metsäbiotalous, jota seuraavat hieman muuttuvassa järjestyksessä hyvinvointi ja koulutus. Liikennehankkeet nousivat jo POKAT2021 kaudella TOP5 ja ovat pysyneet siellä.

Painopisteitä rahoittavat ohjelmissa ei ole varsinaisia yllätyksiä, koulutus ja hyvinvointi ovat useimmiten Euroopan sosiaalirahastolla rahoitettavia toimia, kun taas kulttuurihankkeet toteutuvat useimmiten Pohjois-Karjalan Tulevaisuusrahaston varoin.

POKAT2025 painopisteet aakkosissa ja niitä eniten rahoittanut rahoitusohjelma:

Digitaalisuus	Maaseuturahasto
Hyvinvointi	ESR
Ilmasto-energia	Horisontti
Kaivannaiset	EAKR
Kansainvälisyys	Horisontti
Koulutus	ESR
Kulttuuri	Tulevaisuusrahasto

Liikenne
Luovat alat
Maatalous
Matkailu
Metsäbiotalous
ÄES

Verkkojen Eurooppa
Tulevaisuusrahasto
Maaseuturahasto
EAKR
Horisontti
EAKR

Hankkeiden toteuttajat

POKAT2025 maakuntaohjelman toteutuskaudella hankkeita toteutti kaikkiaan 139 eri hakijaa, mutta käytännössä rahoituksen valtaosa kohdistuu noin kymmenelle toimijalle, joista valtaosa sijaitsee Joensuussa. Hankkeiden toteutusalue on useimmiten kuitenkin koko maakunta. TOP 5 hankkeiden toteuttajat ovat:

1. Itä-Suomen yliopisto
2. Euroopan metsäinstituutti EFI
3. Karelia-ammattikorkeakoulu
4. Joensuun kaupunki
5. Business Joensuu

TOP 3 osalta sijoittumista selittää osin myös monipuolinen eri rahoitusmahdollisuuksien hyödyntäminen.

Älykkään erikoistumisen valinnat tarkemmin

Älykkään erikoistumisen valintoja toteutti 75 hanketta, joiden kokonaisrahoitus oli 41 miljoonaa euroa. 85 % rahoituksesta kohdistui Uudistuva tuotanto ja kehittyvä teollisuus tavoitteeseen, 12 % Puhtaat ratkaisut ja vihreä siirtymä tavoitteeseen ja 3 % Innovatiiviset ja kestävästi tuotetut palvelut tavoitteeseen.

EU-rahoituksen tärkein lähde älykkään erikoistumisen hankkeissa oli Euroopan aluekehitysrahasto. Toisena tuli Erasmus Mundus ohjelma isolla maisteriohjelman rahoituksella, kolmantena Horisontti Eurooppa ohjelma ja neljäntenä Euroopan sosiaalirahasto.

Älykkään erikoistumisen rahoitusjakauma on sama kuin maakuntaohjelmassa: EU-rahoitusta 97 %, kansallista rahoitusta 2 % ja alueellista rahoitusta 1 %.

Älykkään erikoistumisen hankkeiden toteuttajissa toistuvat samat toimijat kuin maakuntaohjelmassa, järjestykset hieman vaihtelevat ja Luonnonvarakeskus LUKE korvaa Euroopan metsäinstituutti EFIn. TOP 5 hankkeiden toteuttajat ovat:

1. Itä-Suomen yliopisto
2. Karelia-ammattikorkeakoulu
3. Business Joensuu
4. Luonnonvarakeskus
5. Joensuun kaupunki

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton rahoittamat, vuosina 2022–2025 käynnistyneet hankkeet

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto myöntää rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta (sis. Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston JTF), kansallisista AKKE ja AIKO ohjelmista (jotka päättymässä) sekä alueellisesti Pohjois-Karjalan Tulevaisuusrahastosta. Rahoituksesta 80 % tuli EU:lta.

Hankkeita käynnistyi yhteensä 117 kappaletta ja niiden kokonaisbudjetti oli 52,3 miljoonaa euroa, josta maakuntaliiton myöntämää rahoitusta 36,5 miljoonaa euroa.

Rahoitetuimmat painopisteet ovat älykkään erikoistumisen valinnat, metsäbiotalous ja liikenne. Eri rahoitusvälineiden painopisteiden profiilit poikkeavat toisistaan, kulttuuri ja luoville aloille Pohjois-Karjalan Tulevaisuusrahasto on erittäin merkittävä rahoituslähde.

Hankkeiden toteuttajissa korostuvat samat toimijat kuin maakuntaohjelmassakin – Itä-Suomen yliopisto, Karelia-ammattikorkeakoulu ja Business Joensuu, mutta myös kuntatoimijoiden osuus on suuri. Eniten rahoitusta saaneita kuntia ovat Joensuun kaupunki, Kiteen kaupunki, Liperin kunta, Kontiolahden kunta ja Juuan kunta.

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto